

Μητροπολίτης Γόρτυνος: «Το πάθος του Χριστού»

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως](#)

Την ανάγκη να μας υπενθυμίσει τα γεγονότα της Μεγάλης Εβδομάδος και την τραγικότητα του πάθους του Χριστού αισθάνθηκε ο Μητροπολίτης Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως κ. Ιερεμίας με το τελευταίο του κήρυγμα, μόλις λίγο πριν την απόδοση της εορτής του Πάσχα.

Διαβάστε το ολόκληρο:

Θείον Κήρυγμα

Έβδομαδιαίο περιοδικό – Αριθμ. φύλ. 8

Συντάκτης: Επίσκοπος Ιερεμίας

Ιερά Μητρόπολις Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως

26/5/2020

1. Τήν «Μεγάλη Έβδομάδα», άδελφοί χριστιανοί, τήν καλοῦμε ἔτσι, ὄχι γιατί οἱ ἡμέρες της ἔχουν μεγαλύτερη διάρκεια, ἀλλά γιατί τά γεγονότα πού μᾶς ὑπενθυμίζει ἡ Έβδομάδα αὐτή εἶναι μεγάλα καί σπουδαῖα καί ἂν δέν συνέβαιναν

δέν θά ἤμασταν σωσμένοι. Ἡ Ἑβδομάδα αὐτή συνδέεται μέ τήν Μεγάλη Τεσσαρακοστή, ἀλλά δέν ἀνήκει σ' αὐτήν, εἶναι ἕνα ἰδιαίτερο καί ἱερώτερο τμήμα. Ἡ νηστεία τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς εἶναι γιά τά ἁμαρτήματά μας. Ἡ νηστεία ὅμως τήν Μεγάλη Ἑβδομάδα εἶναι ὡς συμμετοχή στά πάθη τοῦ Χριστοῦ, γι' αὐτό καί εἶναι αὐστηρότερη.

2. Τό ἱερώτερο μέρος τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος εἶναι ἡ Μεγάλη Πέμπτη, τότε πού βλέπουμε στό κέντρο τῆς Ἐκκλησίας μας τόν Ἑσταυρωμένο Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό. Φρικτό θέαμα αὐτό, ἀδελφοί, γιά τό ὅποιο ὁ προφήτης Ἡσαΐας ἀπό παλαιά εἶπε ὅτι κανείς δέν τό βλέπει εὐχάριστα καί στρέφει τό πρόσωπό του ἀπ' αὐτό («ἀπέστραπται τό πρόσωπον αὐτοῦ», Ἠσ. 53,3). Ἀπό τό κεφάλι, ὅπου τό μυτερό ἀκάνθινο στεφάνι, ἀπό τήν ἀνοιγμένη πλευρά, ἀπό τά καρφωμένα πόδια καί χέρια, ἀπό παντοῦ στάζει τό αἷμα. Ἀκόμη ἀπό τόν δαρμό τοῦ Χριστοῦ καί τίς κακώσεις Του ἔχει ἀφαιρεθεῖ καί τό δέρμα Του καί φαίνονται τά κόκκαλά Του, ὥστε καί ἕνα μικρό παιδί μπορεῖ νά τά μετρήσει. Ἔτσι ἐκπληρώθηκε ἡ προφητεία τοῦ Ψαλμωδοῦ, «ἐξηρίθμησαν πάντα τά ὀστέ μου» (Ψαλμ. 21,18). Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ «κάλλει ὠραῖος» (Ψαλμ. 44,3), μέ τό πάθος Του στό Σταυρό δέν ἔχει ὁμορφιά καί ὠραιότητα. Ὅπως λέγει προφητικά ὁ Ἡσαΐας, στό Σταυρό ὁ Χριστός «οὐκ εἶχεν εἶδος (= μορφή), οὐδέ κάλλος· ἀλλά τό εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον καί ἐκλείπον παρά πάντας τούς υἱούς τῶν ἀνθρώπων». Εἶναι καταπληγιασμένος. «Ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν» (Ἠσ. 53,2.3). Γι' αὐτό καί προλαμβάνει ἡ Μεγάλη Ἑβδομάδα ἀπό τήν ἀρχή, ἀπό τό πρῶτο μέρος της, νά παρουσιάσει τόν Χριστό ὡς Νυμφίον, ὡς ὠραιότατον, καί μᾶς καλεῖ νά Τόν ἀγαπήσουμε. Θέλει ὅμως ἀγώνα καί ἐπαγρύπνηση ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, γι' αὐτό καί ἡ Μεγάλη Ἑβδομάδα στήν Ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου μᾶς λέει γιά τήν παραβολή τῶν δέκα παρθένων. Ἀλλά καί ἡ παράσταση τοῦ Χριστοῦ ὡς Νυμφίου μᾶς λέει γιά τόν σκοπό γιά τόν ὅποιον ὁ Χριστός θά σταυρωθεῖ. Θά σταυρωθεῖ γιά νά ἀποκαταστήσει τήν στενή σχέση μας μέ Αὐτόν. Ὁ βαπτισμένος χριστιανός, ἀγαπητοί μου, δέν εἶναι ἀπλῶς δημιούργημα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀλλά ἔχει στενή σχέση μαζί Του. Ἡ ψυχή μας εἶναι ἡ νύμφη καί Αὐτός εἶναι Νυμφίος. Χαλάσαμε ὅμως μέ τήν πτώση μας τήν στενή αὐτή σχέση μέ τόν Θεό καί ἔρχεται ὁ Χριστός γιά νά τήν ἀποκαταστήσει, γιά νά τήν κάνει στενή καί δυνατή, ὅπως ἦταν πρῶτα.

3. Κυρίως ὅμως, εἶπαμε, ὅτι Μεγάλη Ἑβδομάδα εἶναι ὁ Ἑσταυρωμένος Ἰησοῦς Χριστός. Τό νά σταυρωθεῖ ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἕνας Μεσσίας Ἑσταυρωμένος, αὐτό, ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (Α΄ Κορ. 1,23), γιά μέν τούς Ἰουδαίους εἶναι «σκάνδαλον», γιά δέ τούς σοφούς τῶν Ἑθνῶν εἶναι «μωρία» (= ἀνοησία), γιά μᾶς ὅμως, πού εἴμαστε βαπτισμένοι στό Ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, εἶναι «σοφία Θεοῦ», εἶναι βαθιὰ θεολογία. Εἶναι «κεφάλαιον ἀγαθῶν», ὅπως λέγει κάπου ὁ ἅγιος Χρυσόστομος. 1 Ὁ Ἰησοῦς Χριστός καρφωμένος στό σταυρό ἔγινε γιά μᾶς κατάρα.

Γιατί; Έτσι έπρεπε νά γίνει γιά νά σωθοῦμε ἀπό τήν κατάρρα. Ἀκοῦστε χριστιανοί! Ὁ Θεός στήν Παλαιά Διαθήκη εἶχε δώσει νόμους καί ἐντολές γιά τήν καλή πολιτεία τῶν ἀνθρώπων καί μάλιστα εἶχε πεῖ ὅτι ὅποιος ἐφαρμόσει τίς ἐντολές Του θά σωθεῖ («ὁ ποιήσας αὐτά ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς», Λευιτ. 18,5.). Ἀλλά ἦταν τόσο πολλές οἱ ἐντολές αὐτές τοῦ Θεοῦ στήν Παλαιά Διαθήκη, ὥστε ὁ ἄνθρωπος δέν μποροῦσε νά τίς ἐφαρμόσει. Ἦταν «πολύ στενό τό πέρασμα» στήν Παλαιά Διαθήκη, γιά νά τό πῶ ἔτσι. Γι' αὐτό ὅλοι γίνονταν παραβάτες τῶν θείων ἐντολῶν. Ὅπως τό λέει καί ἡ ἴδια ἡ Παλαιά Διαθήκη, «πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν· οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός» (Ψαλμ. 52,4). Γιά ὅσους δέ παρέβαιναν τίς θεῖες ἐντολές ὑπῆρχε ἡ ποινή τῆς κατάρρας, γιατί ὁ Νόμος ἔλεγε «ἐπικατάρατος ὅς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Νόμου» (Δευτ. 27,26. Γαλ. 3,10). Έτσι, λοιπόν, χριστιανοί μου, ὅλος ὁ κόσμος τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἦταν ὑπό κατάρρα. Φανταστεῖτε, δηλαδή, πρό Χριστοῦ ἕνα μεγάλο λάκκο, καί νά εἶναι σ' αὐτόν μέσα ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Καί ὁ λάκκος γράφει «κατάρρα»! Πέστε μου, τώρα: Ποιός θά μᾶς βγάλει ἀπ' αὐτόν τόν λάκκο; Δέν μποροῦν νά μᾶς σώσουν οὔτε οἱ φιλόσοφοι, οὔτε οἱ ἄρχοντες καί πλούσιοι, γιατί καί αὐτοί ἦταν μέσα στόν λάκκο, σάν ἁμαρτωλοί καί αὐτοί. Ἀπό τόν λάκκο τῆς κατάρρας μᾶς ἔβγαλε μόνο ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Αὐτός μόνο μᾶς ἔσωσε καί Αὐτόν μόνο λέγουμε «Σωτήρα». Ἀλλά προσέξτε: Πῶς μᾶς ἔσωσε ὁ Χριστός ἀπό τόν λάκκο τῆς κατάρρας; Γιατί αὐτός πού θά μᾶς ἔβγαζε ἀπό τόν λάκκο, ἔπρεπε νά μπεῖ μέσα στόν λάκκο γιά νά μᾶς βγάλει ἀπ' αὐτόν. Ἀλλά μέσα στόν λάκκο ἔπεφταν αὐτοί πού ἁμάρταναν καί γίνονταν κατάρρα. Ἀλλά ὁ Χριστός δέν μποροῦσε νά ἁμαρτήσει. Εἶναι δόγμα τῆς πίστεως μας αὐτό («Non potuit peccare» = δέν μποροῦσε νά ἁμαρτήσει). Τώρα, τί θά γίνει; Πῶς ὁ Χριστός θά γίνει κατάρρα – χωρίς νά ἁμαρτήσει – γιά νά μᾶς βγάλει ἀπό τήν κατάρρα; Ἀκοῦστε, χριστιανοί: Στήν Παλαιά Διαθήκη εἶχε γραφεῖ καί μιᾷ ἄλλου εἴδους κατάρρα. Ἡ μιᾷ κατάρρα ἦταν γιά ὅποιους δέν τηροῦσαν τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ, γιά τήν ὁποία εἶπαμε παραπάνω, καί ἡ ἄλλη κατάρρα ἔλεγε: «Ἐπικατάρατος ὁ κρεμᾶμενος ἐπὶ ξύλου» (Δευτ. 21,23. Γαλ. 3,13). Δηλαδή, ὅποιος πεθαίνει μέ σταυρικό θάνατο εἶναι ὑπό κατάρρα. Καί ὁ Χριστός προτίμησε αὐτοῦ τοῦ εἴδους τήν κατάρρα, τήν δεύτερη· προτίμησε νά πεθάνει μέ σταυρικό θάνατο, καί ἔτσι μᾶς ἔσωσε ἀπό τήν κατάρρα πού εἶχαμε λόγω τῶν παραβάσεών μας. Έτσι καί ἐμεῖς ψάλλουμε μέ εὐγνωμοσύνη στόν Σωτήρα μας Ἰησοῦ Χριστό: «Ἐξηγόρασας ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρρας τοῦ Νόμου». Πῶς μᾶς λύτρωσε ἀπό τήν κατάρρα τοῦ Νόμου; Ὅχι μέ τό νά μπεῖ καί Αὐτός στόν λάκκο τῆς κατάρρας παραβαίνοντας τόν Νόμο καί νά ἁμαρτήσει, γιατί αὐτό ἦταν ἀδύνατον, εἶπαμε, ἀλλά «τῷ Σταυρῷ προσηλωθείς καί τῇ λόγχῃ κεντηθείς», μέ τόν σταυρικό Του θάνατο, δηλαδή. Ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, ξαναλέγω, βρῆκε καί ἄλλο εἶδος κατάρρας, τόν θάνατο διά τοῦ σταυροῦ, τό «ἐπικατάρατος ὁ κρεμᾶμενος ἐπὶ ξύλου», εἰδικά γιά τόν Ἰησοῦ Χριστό γραμμένη ἡ παράγραφος αὕτη, γιά νά μᾶς σώσει ἀπό τήν κατάρρα, γενόμενος Αὐτός κατάρρα,

ἀλλά χωρίς νά ἁμαρτήσῃ.

4. (α) Ὁ Σωτήρας μας, λοιπόν, ἀδελφοί χριστιανοί, σταυρώθηκε γιά νά μᾶς σώσῃ ἀπό τά ἁμαρτήματά μας. Ἔτσι, ὅπως τό εἶπε ὁ προφήτης Ἡσαΐας ἀπό παλαιά γιά τόν πάσχοντα Μεσσία: «Οὗτος – λέγει γι' Αὐτόν – τάς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καί περὶ ἡμῶν ὁδυνᾶται» (53,4). Ἀλλά ἀπό τό πάθος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, λέει στήν συνέχεια ὁ προφήτης, θά προέλθῃ μιά εὐλογημένη κοινότητα, πού ὁ Ἡσαΐας τήν λέει «σπέρμα» τοῦ Μεσσία, «τό ὁποῖο – λέει στήν συνέχεια ὁ προφήτης – θά ζήσῃ μακράς ἡμέρας. Καί ὅ,τι ὁ Θεός ἐσχεδίασε διὰ τοῦ Μεσσία διὰ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ θά ἐκπληρωθεῖ» (Ἡσ. 53,10 κατὰ τό Ἑβραϊκό κείμενο). Ἡ προφητεία αὕτη, χριστιανοί μου, εἶναι σπουδαιοτάτη, εἶναι φοβερή. Εἶναι προφητεία περὶ Ἐκκλησίας καί τοῦ ἔργου αὐτῆς. Πραγματικά ἡ Ἐκκλησία «ζεῖ μακρᾶς ἡμέρας», δηλαδή, εἶναι αἰώνια, καί συνεχίζει τό ἔργο τοῦ Μεσσία Ἰησοῦ Χριστοῦ.

(β) Ὁ σταυρικός θάνατος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀδελφοί, εἶναι μυστήριον, πού δέν μπορεῖ νά κατανοηθεῖ. Ἐμεῖς γιά τόν θάνατον τοῦ Χριστοῦ δέν δεχόμαστε τήν σκληρή νομικίστικη ἐρμηνεία τῶν Παπικῶν, ἀλλά ἀρκούμεστε στήν ἔκφραση ὅτι εἶναι «ΘΥΣΙΑ». Θυσία τοῦ σταυρωθέντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, στόν οὐράνιον Πατέρα Του γιά τήν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν μας. Εἶναι «Θυσία» πού προσφέρθηκε γιά ὅλους, γιά ὅλο τόν κόσμον καί ὄχι μόνο γιά τοὺς Ἰουδαίους, γι' αὐτό καί ὁ Χριστός «ἔξω τῆς πύλης ἔπαθε» (Ἑβρ. 13,12), τῆς πύλης τῆς πόλης Ἱερουσαλήμ. Ὁ Διάβολος ἀσφαλῶς δέν κατάλαβε τίποτα ἀπό τό θεϊκό σχέδιον τοῦ θανάτου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀπατήθηκε! Ὅπως ὁ ἴδιος μέ ἀπάτη παρέσυρε τόν ἄνθρωπον στήν ἁμαρτία (βλ. Γεν. κεφ. 3), ἔτσι καί ὁ ἴδιος τώρα κατανικιέται μέ ἀπάτη, μέ τό σοφόν σχέδιον τοῦ Θεοῦ, καί λυτρώνεται ὁ ἀπατημένος ἄνθρωπος. Ἔτσι, λέγει ὠραῖα ἓνα ἐγκώμιον τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς: «Πεπλάνηται ὁ πλάνος, ὁ πλανηθεὶς λυτροῦται, σοφία Σῆ Θεέ μου»!

5. Τέλος, χριστιανοί μου, θέλω νά σᾶς πῶ ὅτι τό Πάθος τοῦ Χριστοῦ μας πρέπει νά τό ζοῦμε καθημερινά καί ὄχι μία φορά τόν χρόνο, τήν Μεγάλην Παρασκευήν μόνο. Καί πρέπει νά τό ζοῦμε γιατί τό τυπώσαμε πάνω μας μέ τό βάπτισμά μας στήν ἁγία Κολυμβήθρα. Ναί, μέ τίς τρεῖς καταδύσεις σ' αὐτήν καί ἀναδύσεις ἀπ' αὐτήν, τυπώσαμε πάνω μας καί τό Πάθος καί τήν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ μας (βλ. Ρωμ. 6,3 ἔξ.). Αὐτό πρέπει νά τό νοήσουμε καλά, νά τό βάλουμε καλά μέσα μας, νά τό κάνουμε «κατοικία» μας. Ὅπως ἡ ἁγία Παρασκευή, πού γεννήθηκε ἡμέρα Παρασκευῆ καί ἔλαβε τό ὄνομα «Παρασκευή», γιά νά θυμᾶται, γιά νά ζεῖ, αὐτό πού ἔγινε τήν Μεγάλην Παρασκευή.² Τό ἔκανε «κατοικία» τῆς αὐτό. «Εἰς κατοικίαν κεκληρώσαι», λέμε στό Ἀπολυτίκιό της. Ζοῦμε ἀκόμη τό Πάθος τοῦ Κυρίου μέ τήν νηστεία μας τήν Τετάρτη καί τήν Παρασκευή, ἀλλά καί μέ τό νά θυμούμαστε ἰδιαίτερα δύο ὥρες τῆς ἡμέρας, πού συνδέονται μέ τό Πάθος τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ἡ

ὥρα 12 τό μεσημέρι (6η ὥρα κατά τό Ἑβραϊκό ὠρολόγιο) καί 3 τό ἀπόγευμα (9η ὥρα κατά τό Ἑβραϊκό ὠρολόγιο). Στίς μέν 12 τό μεσημέρι σταυρώθηκε ὁ Χριστός στό Γολγοθᾶ καί τό ὀδυνηρό Του μαρτύριο στό σταυρό κράτησε 3 ὥρες. Στίς 3 τό ἀπόγευμα εἶπε τό «Τετέλεσται». Καί «κλίνας τήν κεφαλήν παρέδωσε τό πνεῦμα» (Ἰωάν. 19,30)! Τό λειτουργικό βιβλίο τῆς Ἐκκλησίας μας «Ὁρολόγιον» ἔχει Ἀκολουθίες στίς δύο αὐτές ὥρες.

Μήν λησμονοῦμε, χριστιανοί μου, νά λέμε κάθε μέρα στόν ἐσταυρωμένο Κύριό μας:
« Σ' εὐχαριστῶ, Χριστέ μου, πού σταυρώθηκες γιά μένα»!

Μέ πολλές εὐχές,

† Ὁ Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως Ἱερεμίας

1. Βλ. ΑΑΠ 69,280.

2. Γι' αὐτό λέγουμε γι' αὐτήν «τήν ὁμώνυμόν σου πίστην». Τό ὄνομά της «Παρασκευή» εἶναι ἡ πίστη της στήν Μεγάλη Παρασκευή, στό Πάθος τοῦ Χριστοῦ, πού ἔγινε τήν ἡμέρα αὐτή.